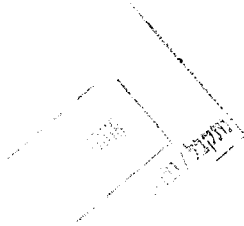

20/08/08

5/2008 ע"ר

בסבי ועדת הערר על פי חוק הפיקוח על בתי הספר, חשכ"ט - 1969

בעניין :

עמותת אלויסאם

ע"י ב"כ עו"ד מנאע חוסין ו/או עו"ד צביקה אייזנברג

נגד

משרד החינוך

ע"י הלשכה המשפטית

החלטה

העוררת הינה עמותת, המפעילה מזה מספר שנים וברישיון גני ילדים בשפרעם (ראה ע/14, ע/15).
 בחודש מרץ 2007 הגישה העוררת בקשה בהתאם לחוק פיקוח על בתי ספר, חשכ"ט- 1969 (להלן: "חוק הפיקוח") לקבלת רישיון להקמת בית- ספר על יסודי שש- שנתי בשפרעם, שייתן מענה, לטענתה, לתלמידים שנשרו ממסגרות החינוך הממלכתיות בעיר (להלן: "בית- הספר"). ביום 1.4.2007 התקבלה הבקשה אצל המשיב.
 ביום 10.10.2007, כחצי שנה לאחר הגשת הבקשה, ניתנה תגובת המשיב, ממנה עולה כי בשל הצורך בסילוק רפת המצויה מעבר לכביש מול בית- הספר, ובהתאם לחוות דעת תברואתית שגוינה, לא יכול המשיב לטפל בהליך הוצאת הרישיון (ראה מכתב מטעם הגב' ורדה פרי, מרכזת רישוי והדרכה במוסדות חוות הדעת התברואתית בנספח ב' להודעת הערר).
 בהמשך, ביום 14.1.2008 ניתנה חוות דעתה של הגב' אסתר גלבוז, מפקחת במשרד הבריאות, ממנה עולה כי לא קיימת עוד כל התנגדות מטעם משרד הבריאות להענקת הרישיון להפעלת בית- הספר למשך

שנה.

הודעה סופית בבקשה לקבלת רישיון ניתנה רק ביום 4.2.2008 במכתב מטעם מנכ"ל משרד החינוך. הדוחה את הבקשה בטענה בדבר מיעוט מספר התלמידים בבית הספר, כאשר נטען בנוסף, כי קיומם של כתי-ספר נוספים באזור עשוי להוות מענה הולם לצרכי התלמידים, ללא כל צורך בפתיחת בית-ספר נוסף (ראה החלטה בנספח ה' להודעת הערר ומש/1), וכמופיע בהחלטה:

"בקשתכם לפתוח את ביה"ס ביישוב שפרעם אינה עולה בקנה אחד עם כמות בתי"ס הפועלים ביישוב. בתי"ס הקיימים יכולים לקלוט את התלמידים עבורם הנכם מבקשים לפתוח ביה"ס נוסף. מבדיקת הנתונים עולה כי מספר התלמידים בביה"ס אינו מצדיק את קיומו."

הודעת הדחייה בצירוף עם צו סגירה (ראה נספח ו' להודעת הערר) נמסרה לידי העוררת אך ורק ביום 22.2.2008.

טענות העוררת

לטענת העוררת, התעכב המשיב כמתן ההחלטה בבקשה לקבלת רישיון למשך זמן לא סביר. כמו כן, טוענת העוררת כי לאורך כל תקופת ההמתנה למתן ההחלטה בבקשה, במסגרתה אף נשלח לעוררת מכתב, המודיע על עיכוב כמתן החלטה בשל בעיה תברואתית באזור, לא נטען בפניה כי קיימות סיבות נוספות, שיש בהן בכדי לדחות את הבקשה למתן רישיון ואף להיפך, צויין בפניה במפורש כי הליקוי התברואתי הינו המכשול היחיד הקיים בפני העוררת בדרכה לקבלת הרישיון. כך או אחרת, מכתישה העוררת קיומה של כל סיבה חוקית שהיא שיש בה בכדי להצדיק אי מתן רישיון להפעלת בית-הספר, ולפיכך טוענת כי החלטתה של המשיבה נגועה בחוסר סבירות, שכן לא שקלה היא את כל הנסיבות והשיקולים הילואנטיים הכוללים בחובם את עיקרון טובת הילד ואת זכותם של הורי התלמידים לבחור את החינוך ההולם ביותר בעבור ילדיהם, ולפיכך גם את הצורך הבסיסי בהקמת בית-ספר בשפרעם, אשר יהווה מענה לתלמידים שנשרו ממערכת החינוך הממלכתית. לסיום, טוענת העוררת כי החלטת המשיב ניתנה מבלי שניתן לה זכות לטעון בפניו את טענותיה.

טענות המשיב

בתגובה לטענות העוררת, טוען המשיב, כי לא רק שהשתתחה העוררת בהגשת הערר, אלא אף הפעילה את בית הספר בשנה"ל תשס"ח ללא רישיון כדין. עוד טוען המשיב כי בהתאם לחוות דעתה של הועדה המקומית לתכנון ובניה, למבנה בו רוצה להפעיל העוררת את בית הספר אין היתר בניה לשימוש כבית ספר אלא כגן ילדים בלבד. המשיב מסכים עם חוות דעת זו ולכן החליט לאמצה. כמו כן טוען המשיב כי מאחר וביישוב קיימות מסגרות לימודיות שיכולות ליתן מענה הולם לצרכי התלמידים בבית ספרה של העוררת ובשל מספר התלמידים הנמוך בבית ספר זה, אין כל סיבה מוצדקת ליתן אישור לפתיחת בית ספר נוסף באזור אלא להיפך, שיקולים הקציביים במשדד החינוך, לטענת המשיב, מצדיקים הימנעות

מפתיחת בתי ספר נוספים מתוך מטרה לשמור על כספי הציבור ולבצע בהם שימוש בצורה מושכלת והגיונית.

דיון

שידורי בהגשת הערר

לטענת המשיב, השתתה העוררת בהגשת הערר ולא עמדה במועד הקבוע בסעיף 13 לחוק הפיקוח להגשת ערר על החלטת המשיב, שכן למרות שהודעת הדחייה הוצאה ביום 4.2.2008, הרי שרק ביום 20.3.2008 התקבלה הודעת הערר מטעם העוררת. עם זאת, החלטת המשיב התקבלה בידי העוררת אך ורק ביום 22.2.2008, דהיינו, כ- 18 ימים לאחר מתן ההחלטה בעניינה. כך שבפועל לא ניתן לצפות מהעוררת לעמוד במועדים הקבועים בסעיף 13 לחוק הפיקוח ולהגיש את הערר על החלטת המשיב תוך שלושה ימים בלבד.

יתירה מכך ובטח יטען המשיב לעיכוב בלשהו בפעולות העוררת, מצופה ממנו, כמו מכל רשות מנהלית דומה, לעמוד במועדים הקבועים בחוק. משלא הצליח המשיב לעשות כן, אין הוא יכול לטעון טענה דומה בדבר עיכוב מצידה של העוררת.

1. הערר היתר בגיית למבנה

לטענת המשיב, ביום 21.8.2007 ניתנה הודעה מטעם הועדה המקומית לתכנון ובניה ממנה עולה כי למבנה בו אמור לפעול בית הספר אין היתר בניה לשימוש כבית ספר אלא כגן ילדים. בהתאם, שלח המשיב ביום 29.8.2007 מכתב לעוררת בו מתבקשת היא להעביר לידי אישור שימוש במבנה בית הספר, תוך שציון כי עד לקבלת אישור חיוכי מהועדה המקומית לתכנון ובניה לא יוכל המשיב לטפל בבקשת העוררת לקבלת רישיון (ראה מש/2).

העוררת, אמנם, נענתה ביום 4.12.2007 למכתב מטעם המשיב, אך עשתה כן תוך שליחת היתר בגיית של המבנה האמור, אך לא מצויין בו כי אכן ניתן להשתמש במבנה כבית ספר. מע/1 עולה עובדת קיומו של היתר לשימוש חורג להקמת גן ילדים בקומת הקרקע שבמבנה לתקופה של חמש שנים. על כך ניתן גם ללמוד מחוות דעתה של הועדה המקומית לתכנון ובניה מיום 15.9.2007, שקובעת כי "במקום קיים היתר בניה מס' 2004(0430 שמאשר שימוש בגני ילדים ולא בית ספר" (ראה ע/6).

לטענת העוררת, אין למעשה כל הבדל בין היתר לקיומו של גן ילדים לבין היתר לקיומו של בית ספר, שכן שניהם נכללים במסגרת היותם "מוסד חינוכי" (ראה מכתבים מיום 17.8.2007 ו- 16.10.2007 מטעם העוררת לוועדה המקומית לתכנון ובניה בע/3 וע/4 בהתאמה). העוררת אף פועלת לקבלת היתר לשימוש חורג לבית-ספר באופן ספציפי (ראה ע/7 ובו הוכחת תשלום האגרה). לפיכך, עולה למעשה השאלה האם מבחין חוק הפיקוח וההיתרים הניתנים מכוחו בין "גן ילדים" לבין "בית ספר"?

סעיף 1 לחוק הפיקוח מגדיר "בית ספר" באופן הבא:

"בית ספר" לרכות גן- ילדים וכל מוסד חינוכי אחר"

בהתאם לתוספת השניה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיה ואגרות) תש"ל- 1970, מוגדר "בניין ציבורי" כבניין הכולל: "בית ספר עממי, בית ספר תיכון, בית ספר מקצועי, גן ילדים, להוציא גן ילדים פרטי".

לטענת העוררת, אין כל היגיון ליתן שימוש חורג להפעלת גן ילדים במבנה ולא ליתן כן ביחס להקמת בית- ספר, שכן יש לצפות כי הועדה המקומית לתכנון ובניה והמשיב ינקטו בצעדים ודרישות חריפות יותר בעת הגשת בקשה להפעלת גן ילדים, בשל גילם הצעיר של ילדי הגן לעומת גילם של אותם נערים ונערות הלומדים בבית ספר על יסודי.

העוררת אף הגישה את תצהירו של מהנדס בניה, ממנו עולה כי לאחר שביצע בדיקה למבנה, לחצר ולשטחי בית הספר, מצהיר הוא כי השימוש במבנה כבית ספר תואם את דיני התכנון והבניה (ראה ע/2). ועדיין, יצויין כי אין בקיומן של שתי חוות דעת, אחת מטעם העוררת ואחת רשמית מטעם המשיב, ואפילו מעידות הן על ממצאים שונים, בכדי לפסול את חוות הדעת שניתנה מטעם המשיב. עיקרון זה אף עיגן בעת"מ 1294/01 בית הספר עתידי ג' משרד החינוך (מתוך אתר נבו) (להלן: "פרשת עתידי") שם תיאר כב' השופט גרוניס את המתח הקיים בין חוות דעת פדגוגיות הניתנות מטעם הצדדים, תוך שצוין כי אין בחוות דעת פדגוגית מטעם העותרים בכדי לפסול את חוות הדעת הפדגוגית מטעם המשיב אך ורק בשל חילוקי דעות מקצועיים, אלא יש להצביע על קיומו של פגם, שיש בו בכדי להצדיק את פסילת ההחלטה:

"לענין זה של חוות הדעת של גורמים חיצוניים ניתן לקשור את הסתמכותם האחרת של העותרים, המצביעים על חילוקי הדעות המקצועיים בתוך משרד החינוך, למשל בין המפקחת גב' ריסוקר לבין ד"ר זילר. ראוי לחזור ולהזכיר כי סמכות הרישוי וסמכות הסגירה הוקנו בחוק הפיקוח למנהלת הכללית. היא זו שקיבלה את ההחלטה עליה משיגים העותרים. העובדה שקיימים חילוקי דעות בין אנשי מקצוע, אינה יכולה להביא, כשלעצמה, לפסילתה של ההחלטה. לעיתים קרובות נחקלים אנו במקרים בהם איש מקצוע חיצוני חולק על דעתה של הרשות המוסמכת, שקיבלה את ההחלטה שבמחלוקת. אין די בכך, שעותר התוקף החלטה מינהלית יביא חוות דעת של איש מקצוע שדעתו שונה מדעתה של הרשות המוסמכת. על מנת להצליח בעתירה יש להצביע על פגם, שעל פי כללי המשפט המינהלי מביא לפסילתה של ההחלטה. אף אם קיימים חילוקי דעות פנימיים בתוך הגוף המינהלי המסוים, אין בכך בלבד כדי להביא לביטולה של ההחלטה." (סעיף 19 לפסה"ד)

אכן, צודקת העוררת כי סעיף 5 לחוק הפיקוח מתייחס לעמדתה של הועדה המקומית לתכנון ובניה כאשר לבקשה לקבלת רישיון כהמלצת גרידא, באופן שאיננו מחייב את המשיב לקבל ו/או לדחות את החלטותיה

של הועדה. כך גם נקבע בעת"מ 2425/04 מועצה מקומית עראבה נ' עומר אחמד בדארנה כי לא רק שהמדובר בהמלצה ותו לא, אלא שבמקרים בהם אין כל הוכחה קונקרטית כי המלצת הועדה המקומית לתכנון ובניה לדחות את הבקשה הינה בשל בעיות בטיחותיות במבנה בית- הספר, על המשיב לשקול אפשרות של מתן רישיון זמני או אישור חורג ועדיין, ודווקא משיקוליה הברורים של העוררת בדבר טיבת הילד, הרי שבטרם פתיחת בית- הספר לקהל התלמידים, יש צורך ראשוני וחשוב מעין כמותו בקיומה של תשתית בטיחותית ותקינה בסביבת בית- הספר, וכדברי בית המשפט בעת"מ (י-ס) 385/06 ענת יליזרוב נ' משרד החינוך והתרבות:

"זכות ההורה לבחור את המוסד החינוכי המתאים לילדיו אינה בלתי מוגבלת. מדובר בזכות יחסית שיש לה גבולות שנקבעו על ידי המחוקק. גבולות אלה נקבעו במסגרת האיזונים של מכלול זכויות ואינטרסים מוגנים ובהם- 'טובת הילד', בטיחות, בריאות, יעילות הפיקוח וכו'... עם כל חשיבותה של אוטונומיה החינוך של ההורים, הרי תנאי מוקדם לפתיחת בית ספר הינו קיומה של תשתית תכנונית ובטיחותית מתאימה ועמידה בדרישות הקבועות האחרות... אדרבה, שיקולים של "טובת הילד" מחייבים שלא לאפשר לו ללמוד בבית ספר הפועל בניגוד לחוק וללא רישיון. חובתה של הרשות לדאוג שילדים ילמדו בבית ספר שמתקיימים בו תנאי בטיחות ותברואה מינימאליים העומדים בדרישות החוק. האחריות לבחינת תנאים אלה ואחרים, והעמידה בהם על פי החוק, מוטלת לפתחו של משרד החינוך." (סעיף 37 לפסק הדין) (ראה גם: עת"מ (ת"א) 2624/04 חברת אלמנאהל בע"מ נ' משרד החינוך והתרבות והספורט; בג"צ 276/66 מרכז החינוך העצמאי לתלמידי תורה ובתי ססק של אגודת ישראל נ' הועדה המחוזית לתכנון ובנין עיר, פ"ד כא(1) 253)

כתי המשפט לא הסכו במילים בעת שתיארו את חשיבות עמידתם של בתי הספר המבקשים רישיון בהתאם לחוק הפיקוח ככללי חוק התכנון והבניה, וכפי שאף ציין כב' השופט פזם בעת"מ (ת"א) 2425/04 מועצה מקומית עראבה נ' עומר אחמד בדארנה:

"... קיימת חובה לעמידה בדרישות חוק התכנון והבניה חרף העדר דרישה מפורשת בחוק. ניתן להתיר קיומו של בית ספר במבנה, רק כאשר שימוש זה מותר על פי חוק התכנון והבניה, בין אם מכוח תוכנית תקפה ובין אם מכח הליך של שימוש חורג." (ראה גם: עת"מ (ת"א) 2624/04 חברת אלמנאהל בע"מ נ' משרד החינוך.)

כך גם קבעה הועדה בערר 12/2004 האגודה למען ערביי יפו נ' משרד החינוך :

"יאמר כבר עתה כי אין בדעתנו להיכנס לעוכי הקודה בסוגיה האם הפעלת בית-הספר והגן במבנה ברחוב עזה 13 כיפן מותרת על פי חוקי התכנון והבניה מכוח התוכניות התקפות במקום והאם נדרש היתר, אשר העוררים לא הציגו בפנינו- אין בדעתנו לשים עצמנו במקום הועדה המקומית לתכנון ובניה. אשר ככל שאין בידי העוררים להציג היתר כאמור, תשקול את העניין

ותגיע להכרעה.

סיכומו של דבר, זעמנו כי לא ניתן לעקוף את דיני התכנון והבניה באמצעות דיני החינוך ועל כן אין בידינו להושיע את העוררים, בכל הנוגע לפן התכנוני.

גם בערר 15/2006 עמותת מרפז בית יעקב נ' משרד החינוך ציינה הועדה כי למרות שקביעותיה של הועדה המקומית או המחוזית הינה בבחינת המלצה בלבד, הרי שהנטייה הינה לקבל המלצות אלו, שכן התעלמות מהן הינה מהתעלמות מחוק התכנון והבניה.

אכן, נראה כי לועדה לתכנון ובניה חשיבות מכרעת בעניין מתן אישור להפעלת בית ספר ו/או גן ילדים באזור המבוקש. חשיבות נושא הבטיחות ואף מקצועיותה של הועדה בנושא זה הביאו את הועדה לקבל את עמדתה של הועדה המקומית לתכנון ובניה. אכן, עמדת הועדה המקומית לתכנון ובניה נתונה לביקורת, אך זו תעשה תוך הוכחה כי החלטתה לא הייתה סבירה בנסיבות העניין. העוררת במקרה זה לא הצליחה להוכיח טענה זו. אמנם, אישרה הועדה הפעלת גן ילדים באזור זה, אך גם זאת עשתה תוך מתן אישור לשימוש חורג. מתן אישור לשימוש חורג מעיד למעשה, כי אין להתייחס למבנה האמור כמבנה האופטימאלי שימוש בגן ילדים. לפיכך, כל דיוקן שביצעה העוררת בין הגדרת "בית ספר" להגדרת "גן ילדים" איננו מדוייק. יתירה מכך, גם בחינה לשונית של סעיף 1 לחוק הפיקוח, כמצוטט לעיל, מעלה ספק באשר לטענותיה של העוררת. שכן לא בכדי בחר המחוקק להשתמש במילה "לרבות" לפני "גן ילדים" ואף לאחר מכן להוסיף "וכל מוסד חינוכי אחר". מכך ניתן להסיק כי עדיין קיים הבדל בין "בית ספר" ל"גן ילדים" ובין "גן ילדים" ל"כל מוסד חינוכי אחר", שכן אלמלא כן, היה מסתפק בהגדרה כללית גרידא ללא איזכור ספציפי של גן הילדים.

על ההבדל הקיים - במיוחד מהבחינה התכנונית והבטיחותית - בין בית ספר לגן ילדים ניתן גם ללמוד מהבקשות השונות הקיימות לפתיחת גן ילדים אל מול פתיחת בית ספר. כאשר בכל בקשה שמים דגש על בדיקת מרכיבים שונים כדוגמת סוג החדרים בבית הספר אל מול סוג הציוד והריהוט בגן. ויודגש, כי הבדלים אלו קיימים על אף הכללת "בית ספר" ו"גן ילדים" באותה הגדרה, כאמור. אף העוררת בעצמה ציינה כי הגישה בקשה להיתר לשימוש חורג להפעלת גן ילדים, ומכך ניתן להסיק כי אף היא עצמה מכינה ומסכימה עם עמדת המשיב, ועם הצורך בהיתר לשימוש חורג אחר ונפרד לשם הפעלת בית-הספר.

נוכח האמור, ומשלא קיבלה העוררת היתר ו/או היתר לשימוש חורג להפעלת בית ספר במבנה, אין לועדה אלא לקבל את עמדת הועדה המקומית לתכנון ובניה בעניין זה. נוסף ונאמר, כי אם סבורה העוררת כי הועדה המקומית פעלה באופן בלתי סביר, אשר פוסל את החלטתה מבחינה מינהלית או שקיים פגם מינהלי אחר בהחלטתה, פתיחת בפניה הדרך לפנות לבית המשפט לעניינים מינהליים.

2. דר'ת פדגוגי

הגם שיכולנו לסיים החלטתנו כאן, ראינו לנכון לדון גם ביתר הטענות, על מנת שאם יוסדר עניין התכנון והכניה לא יהא צורך לדון בהן שנית.

כתוצאה מביקור שערך המפקח הפדגוגי בבית הספר ביום 15.9.2007 ערך הוא דו"ח פדגוגי (ראה מש/5) בו ממליץ הוא על מתן רישיון לבית הספר וזאת, כדבריו "חרף הפעילות בב"ס שטרם אושר. הפעילות הפדגוגית בו מתנהלת לפי הנהלים וההנחיות".

למרות זאת, מנהלת המחוז לא אישרה את מתן הרישיון וזאת בשל מספר סיבות:

1. היעדר הצדקה לפתיחת בית ספר נוסף בשל קיומם של כתי ספר נוספים באזור
2. מספר התלמידים לא מצדיק פתיחת בית הספר
3. לא ייתכן שבית הספר יפעל ללא רישיון באופן שיהא צורך לאשרו בדיעבד.

באשר לטענת קיומם של כתי ספר נוספים באזור

לטענת המשיב, בישוב שפרעם קיימים כ- 5 כתי ספר על יסודיים ואף קיים בית ספר "מפתן", המיועד באופן ספציפי לתלמידים שנשרו מספסל הלימודים. על כן, טוען המשיב, כי מאחר וקיים מענה הולם לכלל התלמידים באזור, גם אלו שנשרו מהלימודים, אין כל הצדקה מעשית לפתיחת בית-ספר נוסף. המשיב אף צירף להשלמת הסיכומים מטעמו מכתב מטעם מנהלת המחוז (ראה מש/1) אל ראש עיריית שפרעם בו היא מציינת כי לא מצאה היא לנכון להמליץ על פתיחת בית ספר טכנולוגי ביישוב, שכן "ביישוב פועלים שלושה כתי"ס מקיפים ממלכתיים, הנותנים מענה לאוכלוסיית היישוב, בנוסף לתיכון מקצועי עמל".

המשיב מסתמך על מכתב זה לשם חיזוק טענתו כי אין צורך בהקמת בית-ספר נוסף ביישוב. ועדיין, יש לשים לב כי מכתבה של מנהלת המחוז מדבר על הצורך בהקמת בית-ספר טכנולוגי, בעוד שהעוררת הגישה בקשה להקמת בית-ספר שאיננו רק בית ספר עיוני אלא אף נותן הוא מענה לאוכלוסיית התלמידים ספציפית, שלא הצליחה למצוא לעצמה מקום ראוי להשתלבות במסגרת לימודית כמו בית-הספר של העוררת.

(ייתום תלמידים)
נציין, כי שיקולים תקציביים שהעלה המשיב בטענותיו, וככל שיהיו מוצדקים במקרים מסויימים, הרי שבמקרים אלו אינם מתקבלים כנימוק הולם לשאלת מתן רישיון להקמת בית ספר נוסף. כך אף נקבע בבג"ץ 6973/03 ליאת בתן מרציאנו נ' שר האוצר (מתוך אתר גבו, ניתן ביום 24.12.2003):

"הגשמת השוויון... מחייבת תכנון מערכתי שייקח בחשבון את צרכיהם היחודיים... מטבע הדברים [התכנון המערכתי] עולה כסף... בעלות זאת חייבת לשאת [המדינה]... שיקולים תקציביים... אינם יכולים להצדיק החלטת מדינה הפוגעת בזכות יסוד. [בג"ץ 4541/94 מילר נ' שר הבטחון, פ"ד מט(4) 94, 142-144] | בנוסף לכך יש לציין, כי החינוך המיוחד משרת לא רק את עניינם של הילדים אלא גם את האינטרס הציבורי, ובכללו האינטרס לחסוך במשאבי

המדינה. שהרי, הדעת נותנת כי ילדים שלא יוכלו, לכשיגדלו, לדאוג לעצמם, יפלו לנטל על כתפי הציבור. " (פסקה 9 לפסק- הדין)

אמנם, אין המדובר במקרה זה בחינוך מיוחד, אך אין ספק כי המדובר בבית- ספר בעל מאפיינים מיוחדים, המאפשרים לתלמידים שלא מצאו את מקומם במערכת החינוך הממלכתית ולפיכך עזבו את ספסל הלימודים, לשוב וללמוד במסגרת מסודרת ככל שניתן. מה עוד, שקיומם של מספר בתי ספר באזור הינם לרוב תופעה מבורכת. שכן תוביל היא ליצירת תחרות בריאה ונאותה בין בתי- הספר השונים, תוך השקעה מירבית בתלמידים השייכים לאותו בית- ספר. כדי להסיר ספק, הוועדה איננה שוללת את האפשרות כי במקרים מסוימים, יתכן ויהיה מקום לקבל טיעון חקציבי, במקרים בהם מוכח כי קיימת מצוקה תקציבית אשר עלולה לפגוע במוסדות אחרים פגיעה ממשית ומחשית, אך מקרים כאלה טעונים הוכחה ספציפית. ואין להסתפק בטיעונים כלליים.

באשר לטענות כמות התלמידים בבית הספר

בבקשה שהגישה העוררת לקבלת רישיון ציינה, כי בבית הספר עתידים ללמוד כ- 250 תלמידים. משרד החינוך דעתו הפדגוגית של המפקח עולה כי בבית הספר לומדים בפועל כ- 63 תלמידים (26 חלמידים בכיתה ז', 16 תלמידים בכיתה ח', 16 תלמידים בכיתה ט' וכ- 5 תלמידים בכיתה י'). מעדותה של הגב' קוסקוסי חלווה, מנהלת העמותה, עולה כי בכיתה ז' קיימים 30 תלמידים, בכיתה ח' קיימים 18 תלמידים, בכיתה ט' 18 תלמידים ובכיתה י' 7 תלמידים, ובסה"כ 73 תלמידים בבית הספר. לסיום, מציינת העוררת כי בשנה"ל הקרובה צפויים ללמוד בבית הספר כ- 139 תלמידים (ראה רשימת התלמידים בנספח א' לתגובת העוררת להשלמת טיעוני המשיבה).

מספר התלמידים המינימאלי לפתיחת בית- ספר על- יסודי הינו 44, בהתאם לסבלת מבנה ארגוני של מוסדות חינוך, כמופיע בנספח ז' להודעת הערר. (וכבר הערנו בעבר כי אין הוועדה מחויבת למספר זה עם זאת, לטענת המשיב, נוהל זה מבצע הפרדה בין בית ספר יסודי לבין בית ספר על יסודי, כשאין כל התייחסות ספציפית לחסיבת ביניים.

בענייננו, נראה כי מבחינה בטיחותית וחינוכית, מספר ילדים מועט בבית- הספר, דווקא עשוי להבטיח במקרים מסוימים, שמירה על אופיו ומטרותיו של בית הספר נשוא ערר זה, שכן דווקא היחס האישי המוענק לכל תלמיד הוא זה שמנע מהתלמידים לעזוב את ספסל הלימודים פעם נוספת. יחס אישי שכזה ניתן להעניק אך ורק בבתי ספר בהם כמות התלמידים אינה רבה באופן יחסי (ראה בעניין זה דברי ועדת הערר לפי חוק הפיקוח על בתי ספר, ערר 14/2007 עמותת אל גמאהידי ג' משרד החינוך).

בהחלטת ועדת הערר לפי חוק הפיקוח על בתי ספר, ערר 10/2005 עמותת לשון לימודים ג' משרד החינוך ציינה הוועדה, כי מהאמור בחוק הפיקוח אין להסיק שבכל מקרה בו יוכלול בית- הספר מעל עשרה תלמידים יוענק רישיון, וכי יש לבהות כל מקרה ומקרה לגופו בהתאם למבנה סבירות ונסיבות העניין.

"אנו סבורים כי יש לבחון כל בקשה לגופה במבחן הסבירות, היינו האם במקום שבו ממוקם בית הספר, בנסיבות של הקמתו, ובצרכי האיזור והתושבים. יש מקום לפתוח את בית הספר, גם אם מספר התמידים מועט. או אבסורדי. כך למשל יש להתייחס באופן שונה לבית ספר ביישוב מבודד וקטן שאין בו כל בית ספר, ועל כן יש להסיע את התלמידים למרחק גדול, אם לא יפתח בית ספר במקום, מאשר להקמת בית ספר במקום שבו יש כבר בתי ספר אחרים, כאשר פתוחות אפשרויות רבות בפני ההורים."

בהחלט מבחן הסבירות ותוך בחינת הנסיבות במקרה זה עולה, כי על אף מספר התלמידים הנמוך בבית הספר, אין למנוע מתן רישיון לעוררת בגין סיבה זו בלבד. הסיבה לכך טמונה בעיקר במאפייניו של בית-הספר ובהכרחיותו באזור לשם מניעת עזיבת התלמידים הלומדים בו, ואף תלמידים נוספים את ספסל הלימודים לצמיתות. העוררת הטיבה לעשות וצירפה להודעת הערר מטעמה כמו גם לסיכומים מטעמה, מכתבים מטעם גורמים שונים מהם ניתן ללמוד על טיבו ויחודו של בית-הספר, על השפעת תוכנית הלימודים והתנהגות הסגל על התלמידים בבית הספר ועל המוטיוציה שהצליחו להחדיר בהם להמשך הלימודים ואף לסיימם בהצלחה.

כך, ביום 17.3.2007 שלח ראש עיריית שפרעם, מר עורסאן יאסין (להלן: "ראש העיר"), למשיב בקשה מיוחדת לקבלת רישיון להפעלת בית-הספר (ראה נספח א' לערר). במכתב ציין ראש העיר את פעילותה המבורכת של העוררת בגני הילדים ברחבי העיר ואף הדגיש כדלקמן:

"ברצוני לציין כי העמותה הנ"ל מצטיינת בפעילותה בתחום גני טרום חובה וזוכה לאהדה רבה בקרב ציבור תושבי העיר, מאחד והשירות שמגישה לקהל הילדים הגו ברמה גבוהה מאד ונושק לכל דרישות הממונים ועל מערכת החינוך במדינה, גם מכוונת סגל העובדים וגם התשתיות המודרניות ביותר. מאז שעמותה זו התחילה בפעילותה אנו עדים להצלחותיה בתחום הפעילות בקרב הגיל הרך וגני טרום חובה וחובה, דבר המעיד על יכולתה לעמוד בנדרש לנהל מוסד חינוכי מעל בית ספר יסודי, ולציין שאין לעיריית שפרעם כל התנגדות כי העמותה הנ"ל תנהל בית ספר תיכון פרטי".

מכתב נוסף מטעם ראש העיר למשיב נשלח ביום 21.1.2008 בו הוא שב ודורש לרזו את תהליך קבלת הרישיון, בשל תרומתו של בית-הספר לקבוצת נערים באזור, שללא הפעלת בית-הספר, ימצאו עצמם מחוץ לכל מסגרת לימודית שהיא (ראה נספח ד' להודעת הערר).

בעת"מ 1083/06 ועד הודי בוסתאן אלמרג' נ' ראש המועצה האזורית בוסתאן אלמרג' נקבע כי במסגרת השיקולים והנסיבות שיש לבחון בטרם תינתן החלטה מטעם המשיב בבקשה לקבלת רישיון להפעלת בית-ספר יש גם לקבל את עמדתו של ראש העיר ו/או ראש הרישוב שכתחומו מצוי בית-הספר, שכן אין ספק כי לו הידע הרב ביותר באשר למצב החינוך באזור ולפיכך גם לצורך האמיתי בפתיחת בית-ספר נוסף.

גם הורי התלמידים כתבו ביום 12.3.2008 מכתב לצוות ההנהלה והוראה אצל העוררת בו מציינים הם את הערכתם הרבה לפועלה של העוררת בעבור ילדיהם ואת האווירה הייחודית, הכוללת תמיכה, כבוד, איכפתיות, חום ואהבה השוררת בבית הספר. אווירה, שלטענתם הביאה לשינוי משמעותי אצל ילדיהם - הן בפן ההתנהגותי והן בפן הלימודי. כך מתארת אחת האימהות, שבנה לומד בבית הספר את השינוי הקיצוני שחל בו מעת שהחל את לימודיו אצל העוררת:

"הבן שלי פאוזי ספי החל ללמוד בבית הספר אלרואז בשפרעם בפיתה ח' מתחילת חידש 09/2007, פאוזי נולד עם מום גופני ביד ימין שלו (ללא אצבעות) חזאת הייתה אחת הסיבות לזה שהוא התקשה בלימודיו, לאחר שנראשתי למצוא עבורו מסגרת שמתאימה גם למצבו הלימודי וגם הפיזי ולאחר שכל בתי הספר הקודמים בישרו לי שאין מה לעשות איתו ושהם כביכול עשו את המקסימום, שלא לדבר על היחס האלים שקיבל מהתלמידים, בא ביה"ס אלרואז ונתן לי ולבני תקווה חדשה. היחס של צוות ביה"ס אליו היה מאוד חם, תומך ואישי, פאוזי התחיל לשפר את ציוניו, מצב רוחו השתפר מאוד ונהיה יותר רגוע. סגירתו של ביה"ס עלולה לגרום לבני להידרדר לעולם של משע וסמים ולנו סבל גדול, ביה"ס הינו בשבילנו האור שבקצה המנהרה.

ביה"ס תרם תרומה עצומה בעיצוב אישיותו של בני מחדש, הרגשתי שקיבלתי אותו מחדש, נער יותר שמח, יותר שאפתן, יותר חברותי ועם ציונים מרשימים." (ראה מכתבים נוספים בנספח א' להשלמת טיעונים מצד העוררת וגם נספח ח' להודעת הערר)

מכתב נוסף ממנו ניתן ללמוד על ייחודו של בית הספר הינו מכתבו של המורה מר אחמד חסן מיום 1.3.2008 אל מנהל בית-הספר, בו הוא מביע רגשי הוקרה על ההזדמנות שנפלה בחלקו להיות חלק מהצוות החינוכי בבית-הספר, שהצליח לקדם ולהעלות בזמן כה קצר את רמת התלמידים, שבראשית דרכם בבית-הספר היו ללא כל מוטיווציה ורצון ללמוד ולרכוש השכלה כלשהי, וכדבריו במכתב:

"אני נהנה ללמד בב"ס שבו מרגישים בבית חם, ועם אקלים בית ספרי נהדר, יחס אנושי ייחודי, טיפול ומעקב לכל תלמיד ותלמיד.

אני גאה בתרומה של בה"ס בכל רמותיו לתלמידי בה"ס ובמיוחד לכתה ז שבתחילת השנה הוגדרה ככיתה בינונית לכל היותר, עם מספר רב של תלמידים מתקשים, והיום אני נהנה לראות את שמחת ההורים על צעדי ההתקדמות שעשו התלמידים, להרגיש את המוטיבציה שהחזירו מורי בה"ס לתלמידים אלה, וארגיש את השעות הפרטניות שמעבר לשעות הלימוד שתורמים אותם מורים למען קידום התלמידים. אציין את החונכות האישית שלקח כל מורה על עצמו מול תלמיד מכיתה ז, כביקורים שעשו המורים לתלמידים אלה מבחינת חיזוקי אישיותם, וההנעה הפנימית והרצון ללמוד ולהצליח שהחזירו להם. לפי מיטב ראות עיני, עשייה חינוכית נהדרת זאת ראויה לשבח, להערכה, להוקרה, עשייה כזאת קידמה את בית הספר בכלל וכיתה ז במיוחד באופן מופלא..." (ראה נספח ט' להודעת הערר)

מנהלת העמותה, הגב' קוסקוסי חלונה, התייצבה אף היא בפני הועדה, וסיפרה על הרקע של אותם תלמידים הלומדים בבית הספר:

"... הילדים האלה היו נושרים מבתי הספר, כי יש להם הרבה בעיות בבית הספר אצלנו בשפרעם. בעיות אלימות ופד', ואין להם בבתי הספר שם מבחינת בטיחות, כאילו שהילדים יוצאים שם מהשערים וזה זה, ומזמינים שם משטרה לבתי הספר. עם כל הקשיים האלה, יש תלמידים שלא רוצים ללמדת לשם בכלל, אז אין להם מסגרת להשתלב."

לסיכום. הגישה העוררת את מכתבו של מר מנסור יוסף, מנהל בית הספר אל הנהלת העוררת מיום 12.2.2008, ובו מתאר הוא את ההישגים המרשימים של תלמידי בית הספר, הצוות החינוכי ואף הניהולי בבית הספר לאורך שנת הלימודים ואף מדגיש את השיפור שחל בהתנהגות התלמידים במשך שנת הלימודים (ראה ע/18).

כפי שניתן ללמוד ממכתבים אלו, בית הספר נשוא ערר זה הינו המוסד היחיד שעשוי להוות מענה הולם לאותם נערים שנשרו ממערכת החינוך הממלכתית, באופן שאין למעשה כל רלוונטיות לעובדת קיומם של בתי ספר נוספים באזור ו/או לעובדת מיעוט מספר התלמידים שבו, שכן נראה כי אותם נערים לא יוכלו להשתלב בפועל במסגרות אלו. מכאן נובע הצורך הקונקרטי דווקא בקיומו של בית- הספר נשוא ערר זה, על אף מספר תלמידים מצומצם ו/או קיומם של בתי ספר נוספים באזור.

הפעלת בית הספר ללא רישיון

אמנם, בעת"מ (י-ם) 385/06 ענת יליזרוב נ' משרד החינוך והתרבות לא קיבלה כב' השופטת צור את הפרקטיקה הנוהגת בה פועלים בתי ספר לקבלת רישיון באופן רטרואקטיבי ולאחר שהחלו להפעיל תקופת זמן לא מבוטלת את בית- הספר:

"אין להסכיף עם טענת העותרים לפיה בפועל בתי ספר חדשים נדרשים לפעול ללא רישיון בשלב ההקמה. בתי ספר אינם יכולים לפעול ללא רישיון, גם לא לתקופת הביניים עד לקבלת הרישיון. פתיחת בית הספר צריכה להעשות בהתאם לחוק ולנהלי משרד החינוך וכל חריגה מאלה מחייבת טיפול מידי. אם סברו העותרים כי דרישות משרד החינוך מערימות קשיים בלתי סבירים, היה עליהם לפנות למשרד החינוך בדרך המקובלת ולשטוח בפניו את טענותיהם. לא כך נהגו העותרים ואין לקבל מצב דברים בו מפעילים העותרים בית ספר משך שנתיים ימים בלא רישיון תוך שהם מצדיקים את מעשיהם ב"כורח" או ב"פרקטיקה נוהגת". (שם, בסעיף 32).

ועדיין קיים פער בין הרצוי לבין המצוי, מכוח המציאות, הרי שבפועל בתי- ספר המעוניינים בקבלת רישיון נאלצים להפעיל את בית- הספר בטרם ניתן רישיון כדון, שכן למעט עניינים בטיחותיים ופרוצדוראליים, אותם ניתן לבחון ללא הפעלת בית הספר, את העניינים המהותיים, כדוגמת תוכנית

הלימודים ומענה על דרישות משרד הבריאות וכו' יש לבחון בפועל כאשר הבדיקה נערכת במקביל להפעלת בית- הספר.

בעת"מ (חי') 2425/04 מועצה מקומית עראבה צ' עומר אחמד בדארינה (מתוך אתר נבו, ניתן ביום 9.6.2005) ציין כב' השופט פיזם כדלקמן:

" במאמר מוסגר אציין כי לא מצאתי חרף חיפושים נרחבים בחוק ובפסיקה כל מידע ספציפי לגבי תחולה רטרואקטיבית ביחס לרשיון בהתאם לחוק הפיקוח. הואיל והעותר מוקדמת לטעמי אוי אין צורך להרחיב בסוגיה הזו אך למעלה מן הצורך אציין כי לטעמי העובדה לפיה הרשיון הוגש למפרע אינו עילה לביטולו. הטעם לטיעוני הוא על דרך התיקש בזכר מתן חוק רטרואקטיבי לתקנות. כבג"צ 4806/94 ד.ש. א. ג' שר האוצר, פ"ד נב (2) 18, נקבע כי נשוא הרטרואקטיביות הוא צו מיטבי- על אף החוקה הפרשנית שהחוק המסמיך לא התכוון להרשות תחולה רטרואקטיבית. בדרך כלל אין לפסול תחולה של צו מיטבי. שמוסיף זכויות ולא שולל אותן. בענייננו החוק המסמיך, קרי, חוק הפיקוח אינו אוסר תחולה רטרואקטיבית הן במפורש והן במשתמע ולכן ככל שהתקנה (ובענייננו הרשיון ושקוליו) עומדת במבחן הסבירות אוי הינה חקפה. המורם מן המקובץ מעלה אם כן שעל אף שהרשיון הועק למפרע אין הדבר מגלה עילה לביטולו."

יתירה מכך, לא אחת הכירו בתי המשפט בפרקטיקה הנוהגת של הנפקת רישיונות באופן רטרואקטיבי למוסדות הינד בהתאם לחוק הפיקוח במקרים בהם התעכב מתן הרשיון מסיבות טכניות גרידא. כך לדוגמא, בעת"מ 1112/06 עמותת יהי הסדך נ' מועצה מקומית תצור הצלילית (מתוך אתר נבו, ניתן ביום 18.1.2007):

"הדרך הראויה והחוקית הינה הגשת בקשה לרשיון לפני פתיחת שערי הגן (ראה גם עת"מ 385/06 (מחוי-י-ם) ענת יליורוב ואח' נ' משרד החינוך והתרבות (טרם פורסם) (17.5.06), המצטט בהסכמה מעת"מ 2624/04 חברת אלמנאהל בע"מ נ' משרד החינוך (דינים מחוזי, לד, 6, 868 (2004)). עם זאת, בתי המשפט הכירו בכך כי לעיתים קבלת רשיון עלולה להתעכב מסיבות טכניות למיניהן, בין היתר בשל עומס המוטל על משרד החינוך. דבר המביא להוצאת רישיונות עם תוקף רטרואקטיבי." (עמ' 11 לפסק- הדין)

עיקרון טובת הילד, זכות התורה לביטול הינד ילדיהם וזכות המורים לעיסוק

אכן, עיקרון חשוב בו על המשיב להתחשב בעת קבלת החלטות בבקשות לקבלת רישיון להפעלת בית- ספר בהתאם לחוק הפיקוח, הינו עיקרון טובת הילד, שכן ההלטה בנושאים כמו אלו וודאי ותשפיע באופן ישיר על אותם הלימודים העתידים ללמוד בבית- הספר, ועשויים למצוא עצמם ללא כל מסגרת לימודית הולמת. דבר שאין ספק שעשוי להיות בעל השפעה שלילית בהווה ואף בעתיד. לפיכך נקבע כי פגיעה בעיקרון זה תעשה על ידי המשיב אך ורק לאחר שקילת כל השיקולים, הנסיבות ותוצאות ההחלטה (ראה עת"מ 324/05 שגית פלג נ' מנכ"לית משרד החינוך).

אין גם ספק בדבר זכות ההורים לבחירת החינוך הטוב ביותר, לדעתם, בעבור ילדיהם. זכות זו הוכרה כזכות חוקתית וטבעית לאור הקשר המיוחד הקיים בין ההורה לילדו (ע"א 2266/93 פלוגי נ' פלוגית, פ"ד מט(1) 221, 235; בג"ץ 4363/00 ועד הורים פוריה עליית נ' שר החינוך, פ"ד נו(4) 203, 221) כך גם קבע כב' השופט גריניס בעת"מ 1294/01 צית הספר עתיד נ' משרד החינוך (מתוך אתר גבו) (להלן: "פרשת עתיד") כי השיקול המרכזי בעניינים אלו הינו האוטונומיה המוקנית להורים להחליט באשר לחינוך ילדיהם, כאשר ההנחה המקובלת כיום בנושא זה הינה כי זכות זו תיפגע רק במקרים חריגים, וזאת, בין היתר, מתוך ההנחה כי ההורה הוא שיוודע טוב יותר מכולם מה טוב לילדיו, וכדברי בית המשפט:

"סיכומו של דבר הוא, שמקבל אני כי קיימת פגיעה מסוימת בחינוכם של הילדים הלומדים בבית הספר וכי ההחלטה על סגירתו של בית הספר נתקבלה בתום לב, בעקבות תהליך ממושך של מעקב ובדיקה ימחוק מחשבה שעדיף, מבחינת האינטרסים של הילדים הלומדים בו, כי ילמדו במוסדות אחרים, אשר עומדים בדרישות של משרד החינוך. ברם, השיקול המרכזי, שלא ניתן לו משקל נכון וראוי, הוא האוטונומיה של ההורים באשר להחלטות הנוגעות לילדיהם, ובמקרה זה לגבי חינוכם. אילו מדובר היה בפגיעה קשה וחמורה בחינוכם של הילדים, היה מקום לדחות את העתירה. אולם, משהגענו למסקנה שאין מדובר בפגיעה כאמור, נותרת על כנה ההנחה כי ההורים הם שיוודעים, יותר מכל אחר, מה טוב לילדיהם." (פסקה 21 מפסק דינו של כב' השופט גריניס)

ועדיין, גם זכות זו, כמו גם זכויות דומות לה, איננה בלתי מוגבלת ובמקרים מסויימים תידחה היא אל מול זכויות ועקרונות מנוגדים. וכפי שנקבע בבג"ץ 152/71 מרדכי קרמר נ' עיריית ירושלים, פ"ד כה(1) 767 (1971):

"חזקה על ההורים כי יודעים הם את נפש ילדם ומבינים מה טוב לילד וכי יעשו כל מה שדרוש לטובתו. ברם, החוקים הדנים בחינוך הגבילו את ההורים בשיקול-דעתם המלא לגבי חינוך ילדיהם. המדינה אינה מסתפקת בהקמת בתי-ספר ובהחזקתם, כך שכולם, בני עשירים ובני עניים, יוכלו לקבל לפחות חינוך יסודי חינם, אלא מפקחת על החינוך הגיתן לילדים על-ידי שורה של חוקים, המטילים פיקוח על בתי-ספר, המחייבים את ההורים לתת לילדיהם חינוך לפחות בגיל מסויים, ואף קובעים מהם בתי-ספר שההורים יצאו ידי חובתם לגבי חינוך חובה, וכן, מפקחים על העברת ילד מבית-ספר אחד למשנהו." (שם, בעמ' 779; ראה גם: בג"ץ 4363/00 ועד הורים פוריה עליית נ' שר החינוך, פ"ד נו(4) 203, 221-222 (2002)).

לטענת העוררת, החלטת המשיב שלא ליתן רישיון להפעלת בית-הספר פוגעת באופן לא מידתי בחופש העיסוק של המורים בבית-הספר ובקניינה של העוררת, לאור ההשקעה הכספית הרבה בבית הספר תוך ביצוע התאמות רבות במבנה בכדי שיהווה מבנה הולם לבית ספר.

5/2008

נת

עם זאת, גם זכות זו, כמו גם זכות והחזרים לבחירת החינוך לילדים, איננה בלתי מוגבלת, ובמקרים מסויימים תידחה אל מול זכויות אחרות.

וכזכורי בית המשפט בעת"מ (י-385/06 ענת ילחרוב נ' משרד החינוך והתעבות:

"העותרים טוענים כי הצו לסגירת בית הספר מהווה פגיעה בחופש העיסוק של מורי בית הספר. טיעון זה דיוג להחזרות. סירוב לבקשה לצמן רישיון לבית ספר או הצאת צו מגירה לבית ספר הפועל שלא כתיק, אינה פוגעת בחופש העיסוק של המורים, למורים אין כל זכות קנויה ללמד בבית ספר הפועל ללא רישיון. אדרבה, הצורך עבודתם כמורים בבית ספר שאין לו רישיון, הוא עצמו מעשה שלא כדין. מורים בעלי השכלה מתאימה וזכאים ללמד במוסדות חינוכיים נערים הפועלים כחוק ובהתאם לתנאי הרישיון שניתנו לבית הספר. מכל מקום, זכות העיסוק אינה מוחלטת והיא עשויה להיסוג מפני אינטרסים אחרים שבטובת הציבור" (פסקה 40 לפסק- הדין, ראה גם: בג"ץ 5178/04 מפלגת פרוץ הגליל למידע ומכפילוגיה (ע"י א' משרד החינוך והתעבות והספרות, תק-על 2005(3), 444).

פוז דבר

אכן, חלק מטענות העוררת מוצדקות במקרה המונח בפנינו. הועדה התרשמה כי המדובר בבית ספר חינוכי והברזי בעבור ציבור תלמידים מסויים, באופן שפגרתו עשויה להוות סגירת דלת בפני אותם תלמידים שעובד את ספסל הלימודים ולא הסכימו לחזור אליו בשנית אלא לבית ספר נשוא ערר זה, שם הצליחו הב להקמת ולהתקנות דן פתבנית הלימודים דן מתחבנות הצוות הנהחלי החינוכי כלפיהם. עובדה זו מצדיקה דחיית טענות מצד המשיב בדבר פמות מספר תלמידים נמוכה ואו קיומם של כתי ספר נוספים באזור. גם שיקולים כלכליים אינם יכולים להתקבל במקרה זה. עוררין, על העוררת לפועל על מנת לקבל היתר כדן מטעם העדה המקומית לחינוך ובניה, ואו היתר לשימוש חורג להפעלת בית- ספר במבנה האמור- כדיוק כפי שעשויה לשם הפעלת בן ילדים. פרשנות שכיצעת העוררת במקרה זה תוך ביצוע הקבלה בין "גן ילדים" ל"בית ספר" איננה יכולה להתקבל. אמנם, יש למקום להביא בחשבון את זכותם של החורים לבחירת חינוך מתאים לילדיהם את טובת הילד מן הבחינה החינוכית, ואת העובדה שהוכחה כי יש מקום האף צורך בבית ספר זה. אך באיוון זכויות אלו אל מול שלטון החוק, והבטחת בטיחות הילדים בחיבסי חוק ותוכנון והבניה - אין הועדה יכולה להחליט על מתן רישיון כל עתי לא הוסדר היתר בניה כדן (או היתר לשימוש חורג).

אשר על כן הטרר ודחה.

הגב' יהודית מנור
חברת ועדה

מר ניסן רבין
חבר ועדה

דן ארבל - שופט בדימוס
יו"ר